

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. III. An ordinarii per censuras regulares exemptos compellere ad ea, in quibus ex jure sunt illis subditi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

bent ire ad Ecclesiam; ubi clerici congregantur, vel ad domum defuncti, vel certe illos debeant in itinere expectare? Respondit: *Debere ad Parochialem Ecclesiam accedere, ubi clerus congregari consuevit.* Sed contrarium est jam consuetudine introductum, cui consuetudini standum est, ut docet Lezana tom. 1. cap. 1. num. 47.

§ Quinta, si possunt celebrare primam Missam, diebus festiuis, antequam parochus in sua parochia Missam celebret? Respondit, *prohiberi non posse, quo minus missa in Ecclesiis regularium celebretur ante missam parochialis Ecclesie.* § Sexta, si possunt in missa publicare præcepta Ordinarii, & admonitiones pro matrimoniis? Respondit: *non posse publicare matrimonia, in quo tace aliam partem concessit.* § Septima, si possunt prædicare in suis Ecclesiis tempore adventus, & quadragesimæ, si in parochiali prædicetur? Respondit, *posse: petita tamen benedictione Episcopi.* § Octava si possunt portare pallium, & stolam, quando processiones sui ordinis extra suas Ecclesias faciunt? Respondit non licere Regularibus huiusmodi processiones facere extra Ecclesias, & ambitum illarum. § Nona, si possunt admittere in suis Ecclesiis mulieres, quæ prima vice post partum, ut prolem Deo offerant, accedunt? Respondit, Regulares non prohiberi in eorum Ecclesiis mulieres post partum ad purificationem admittere.

§ Decima, si quando Religiosus aliquis extra conventum moritur, cui parochus Sacramenta administravit, si poterunt cadaver inde extra-

here, & ad monasterium adducere? Respondit, Regulares extra claustra decedentes, posse ad eorum Ecclesias deferri, etiam parochis inconsultis. Alia non sunt ita necessaria, quæ prætermittimus.

§. III.

An ordinarii possint per censuras regulares exemptos compellere ad ea, in quibus ex iure sunt illis subditi?

20.] Ndubitarum est in aliquibus casibus, posse Episcopos compellere Regulares per censuras ad obediendum; ut in tribus casibus in Tridentino expressis. Primus habetur apud Tridentinum sess. 25. c. 16. ubi concedit Episcopis, ut possint per censuras regulares compellere, ut exeuntibus à religione novitiis, restituant quidquid in ingressu attulerunt. Secundus eadem sessione c. 5. contra moniales clausuram non observantes. Tertius est sess. 12. de observationibus in celebratione missarum, contra celebrantes in Oratoriis privatis, vix alius textus invenitur in iure concedens Ordinariis expresse, ut contra regulares exemptos possint per censuras procedere, licet plurimi alii casus dentur, in quibus subjiuntur illis; tã in civilibus, quàm in criminalibus: ut sunt omnes de quibus in hoc puncto egimus, & agemus, & alii, quos omitimus. Quæritur ergo modo, an in reliquis casibus, in quibus Regulares subjiuntur Ordinariis, possint contra

tra inobedientes per censuras procedere, præter tres illos enumeratos.

Senten- 21. Affirmat prima sententia, quæ
tia affir- probatur primò: quia delegata jurif-
mans dictione alicui, ei intelligantur con-
posse E- cessa ea omnia, sine quibus illa exple-
pisco- ri non potest: sed Episcopi non pos-
pum per sunt compescere regulares inobediē-
censuras tes, nisi utatur censuris; ergo censetur
proce- facultas ad illas, eis concessa in dele-
dere, gatione jurisdictionis in illos. § Secū-
quoties dò: quia jurisdictio contentiosa sem-
potest a- per habet coactionem. *Cap. Pastora-*
liquid *lū, 18. initio de officio deleg. & ibi glos-*
Regula- *sa:* Sed Episcopus vix potest cogere
ribus sine censuris: ergo in facultate illis
impe.a- concessa ad cogendum, conceditur
re. facultas ad censurandum. § Tertiò:
quia possunt Episcopi per censuras
compellere Regulares iure ad proces-
siones, ut multoties declarasse Sac-
ram Congregationem testatur Sor-
bus in *compend. privileg. regular. verb.*
processio. Barbol. de *jure Eccl. sistico*
libro 1. cap. 43. numero 163. & 164.
Et tamen in decreto Concilii supra
relato, quo illis ad compellendum
Regulares, ut ad processiones acce-
dant, facultatem concedit, non dicitur
per censuras posse id facere: ergo
idem dicendum est in aliis casibus, in
quibus eis facultas in regulares cōce-
ditur, tamen si in eis non exprimitur,
ut possint procedere ad censuras. Sic
tenent Salzedo apud Sanchez infra
citandum, Riccius, & Gemenis apud
Dianam, de *dubii regular. resol. 76.*
Bordon. *resolut. 7. n. 9.* Rodriguez *to-*
mo 2. qu. 63. art. 7. in fine, licet opposi-
tum teneat loco à nobis adducendo,
Pialetius in *sua praxi Episcop. part. 2.*

cap. 3. num. 52. § delinquentes. Barbofa
loco citat. Garcia *tract. 8. diff. 3. dub. 2.*
punct. 3. n. 18.

22. Sed probabiliorem judicamus
sententiam negativam, quæ proba-
tur primò: quia ut refert idem Barbo-
fa, in *remission. ad Concil. Trident.*
pluries declaratum est à Sacra Con-
gregat. non posse Episcopos per cen-
suras cogere regulares ad processio-
nes ad quas tenentur accedere: & sic
de illis declarationibus, quas ipse ad-
ducit loco pro contraria sententia ci-
tato, cum non constet authenticè, nō
multum est curandum. Secundò:
quia sic manifeste colligitur ex jure
communi in *cap. Nolentes, de privileg. in*
6. Et licet hoc in jure non esset ex-
pressum, plura dantur privilegia regu-
larium, in quibus eis cōceditur, quòd
non possint excommunicari, suspen-
di, aut interdicti ab Episcopis, quibus
standum est quamdiu non revocan-
tur, per facultatem illis expressè con-
cessam ad procedendum per censu-
ras contra illos, quæ nullibi expressa
reperitur. Dicitur privilegium con-
cessit Societati Paulus III. anno 1549
in *Bullar. Societatis fol. 35.* Honorius
III. Innocentius IV. Urbanus IV.
Ordini Cisterciensium, Leo X. Ca-
mandulensibus, Sixtus IV. Fratribus
Carmelitis, ut habetur in *speculo*
ordinis folio 87. Et plura alia dantur,
quæ apud citandos auctores videri
poterunt. § Tertiò: quia quando
Concilia, vel Pontifices volunt fa-
cultatem concedere Ordinariis, ut
possint procedere per censuras cō-
tra regulares, id expriment, ut in tribus
casibus numero 20. relatis: ergo in
reli-

Non
semper,
cum E-
piscopus
potest
Regula-
res co-
gere, po-
test cen-
suras in
eos ferre.

reliquis ubi non exprimitur talis facultas, illis non conceditur, licet in illos aliquam exercere potestatem concedatur. Ita Lezana tom. 1. cap. 11. num. 14. & tom. 2. verb. exemptio num. 11. & verb. process. num. 2. Sanchez l. 7. de matrimonio disp. 33. num. 23. & tom. 2. consilior. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 28. & in sum. lib. 6. cap. 1. num. 14. Bruno tract. 2. cap. 4. propos. 4 & 5. Cordub. lib. 3. quest. 43. Portel in addition. verb. Episcopus, num. 5. & verb. process. num. 1. Tambur. de jure Abbatum tom. 1. disp. 19. quest. 7. numer. 7. Villalob. part. 2. tract. 35. diff. 5. n. 17. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. n. 44. Verum licet per censuras compelli non possint Regulares ab Episcopis, nisi in casibus sibi à jure expressè concessis: possunt tamen aliis pœnis ad obediendum cogi, juxta cap. 1. de privilegiis in 6. v. g. Ut eant ad processiones, ad quas tenentur ire, possunt Episcopi illos compellere deponendo Superiores, vel contradictores, privando prædicatione verbi Dei, vel etiam pœnis pecuniariis.

In casibus à jure concessis, potest Episcopus Regularem excommunicatum denuntiare.

23. Sed adhuc difficultas est, an licet Episcopus non possit in casibus dictis excommunicare Religiosos, possit eos publicare, denuntiare, vel declarare excommunicatos, ut evitentur casu, quo eos aliquod delictum commisisse certo sciat, cui annexa est ex jure, vel ex aliqua Apostolica Bulla excommunicatio ipso facto incurrenda: ut si sciat Regularem Clericum percussisse. Quare non loquimur, quando Religiosus excommunicatus est ab homine; nimirum ab ipso Episcopo in casibus sibi

concessis; quia tunc posse illum publicare excommunicatum, ut alii non communicent cum eo, nulli dubium est: quia qui potest excommunicare, potest etiam denuntiare talem à se excommunicatum, eò quòd judicium ab eo faciendum est, à quo coeptum fuit. l. ubi coeptum, l. si quis potest, ff. de judic. cap. non posuisti 19. de foro compet. Nec etià loquimur in casibus, in quibus Episcopis concessum est à jure, denuntiare censuratum eum, qui à jure latam incurrit censuram, ut in Clementina 1. de privilegiis. ubi conceditur illis denuntiare regulares excommunicatos, qui administrant Sacramenta Extremæ Unctionis, Eucharistiæ, & Matrimonii sine licentia, & absolverit à reservatis censuris à Canone, aut Synodis, aut Conciliis. Loquimur ergo, quando hæc non habent ex jure sibi expressè concessum, ut in casu dicto de percussite Clericum, & similibus.

24. Sunt qui affirmant posse Episcopum in casu dicto excommunicatum denuntiare regularem, qui à jure excommunicatus est; eò quòd minoris jurisdictionis ad denuntiationem, quam ad excommunicationem requiritur. Unde quamvis non possit excommunicare, potest denuntiare, quem jam excommunicatum invenit. Ita Felinus in cap. potest. num. 3. de re judicata. Henriq. lib. 7. cap. 25. n. 7. Alterius de censuris, tom. 1. disput. 20. lib. 3. cap. 5. sine. Bassæus verb. exempt. num. 7. Rodriguez tom. 2. quest. 63. art. 11. Pialetius in praxi Episcop. norissim. part. 2. cap. 3. §. 6. num. 59. § Alii probabilius cum distinctione

Non potest Episcopus Regularem à jure excommunicatum denuntiare, ut evitentur

re-

respondent, & dicunt non posse Episcopum, nisi quando delictum est publicum, & notorium, ita ut non possit ulla tergiversatione celari. Et quod non possit Episcopus extra causam notorietatis denunciare regularem excommunicatum, probant: quia denuntiatio est actus judicialis prærequirrens citationem, ut possit se reus defendere, & causæ cognitionem, quæ proculdubio requirunt superioritatem, ut à iudice competenti fiant: quam non habet Episcopus, nisi expressè illi à Pontifice concedatur, in regulares exemptos. Quod in casu notorietatis delicti possit, ex eo probant: quia tunc nec citatio, nec causæ cognitio requiritur; siquidem in notorijs non est necessaria cognitio judicialis, *cap. 1. de officio delegat. Diana part. 3. tract. 2. resolut. 35. Barbol. de officio Episcop. part. 3. allegat. 105. num. 73. Ugolin. de potest. Episcop. cap. 20. §. 10. num. 1. Lezana tom. 1. cap. 11. n. 15. & tom. 3. verb. exemptio, num. 9. Garcia num. 14. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. num. 45.* § Sed verius iudicamus adhuc in casu, quo delictum esset notorium, non posse talem denuntiationem Episcopum facere: quia actus denuntiationis est actus judicialis, qui solum à iudice competenti, ac proinde à superiori valet exerceri: ergo si Episcopus non potest facere citationem, aut cognitionem causæ, quia sunt judiciales actus, præambuli ad denuntiationem; multo minus poterit actum citationis, qui est principalis, ad quem illi ordinantur; cum non sit major ratio dicendi illum esse iudicem competentem in

actu denuntiationis, & non in alijs præambulis, Peyrinis tom. 1. constit. 2. Sixti IV. §. 10. num. 13, Bordon. tom. 1. resolut. 7. num. 10, Portel. verb. Episcop. num. 5. & 9, Bruno tract. 2. c. 5. proposit. 6.

§. IV.

An regulares exempti teneantur legibus Diœcesanis, & præceptis ab Episcopis impositis?

25. **S**upponendum est in præsentibus regulares exemptos, non teneri interesse Concilijs Provincialibus, aut Synodis Diœcesanis; at si Parochi sint ad id tenentur, & cogi ad hoc possunt. Hoc ultimum constat ex Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 2.* & ibi Barbol. num. 28 quod etiam alij communiter docent. Primum vero probatur: tum *ex cap. Episcopus. 18. cap. finali 18. quest. 2. §. canonice. cap. nimis. 17. de excessibus Prælatorum.* Tum etiam: quia in Tridentino loco citato additur: *exceptis his, qui capitulis generalibus subduntur.* Quales certè sunt omnes regulares exempti. Tum deinde: quia circa hoc habent Regulares specialia privilegia; ut est illud, quod concessit Eugenius IV. Benedictinis, quod adducit Rodriguez in suo Bullario. & est Bulla 7. §. 2. & Leo X. Camandulensibus Bulla 2. huius Pontificis apud Cherubinum, §. 26. Tum denique: quia circa hoc dantur plures sacre Congregationis declarationes: unam adducam, quam refert Barbol. super locum citatum

Aliqua supponuntur ad difficultatis resolutionem.